

Zomrel Radislav Matuščík (18. 4. 1929 – 17. 8. 2006)

Nestor slovenskej kunsthistórie, pedagóg a kritik, ktorý sa v celom uplynulom polstoročí podstatnou mierou podieľal na rozvoji, emancipácii a skvalitnení mladej vednej disciplíny – dejín a teórie slovenského výtvarného umenia.

Som veľmi vďačný za to, že som sa s ním mal počas posledných piatich rokov možnosť občas stretávať, najprv v mojej kancelárii v Galérii mesta Bratislavy a neskôr v Café Centrál na Obchodnej. Hovorili sme úplne výhradne (a s riadnou ostrosťou) o titánoch výtvarnej scény – za krátke obdobie sme stihli spolupracovať na náročnej príprave výstavy a katalógu Ivana Štěpána, konzultovali sme novú konceptuálnu zbierku galérie a intenzívne sme diskutovali aj o tvorbe košického sochára Jána Mathé, ktorého monografiu, ako svoj finálny text docent Matuščík dokončil, a ktorá dnes čaká na svoje vydanie.

Mali sme ešte jeden plán. Pred časom vyšla monografia Bohuslava Záboja Kulhavého, problematického maliara, ktorý sa pohybuje na hranici postmoderny a gýča, a nad ktorým sa možno viac než z umeleckého hľadiska oplatí uvažovať v intenciách spoločenských súvislostí teórie (teoretika) a umenia (umelca). Chceli sme pripraviť náš spoločný – teda cez-generačný, širšie poňatý rozhovor, zhodujúc sa v záujme o kritikou „zabudnuté“, alebo z rôznych príčin ignorované osobnosti. Nakoniec sa sám umelec diskusie nad knihou zaľakol, ale my sme sa ešte koncom minulého roka pozvoľna odhodlávali pokračovať vo veci na vlastnú päsť.

V tejto chvíli už podobné plány ostávajú len pripomienkou toho, aká dokáže byť kunsthistória aj pre generačne vzdialených teoretikov dobrodružná. Zároveň je to spomienka na obrovskú duševnú vitalitu Radislava Matuščíka. Domnievam sa, že každý, kto ho osobne poznal pochopí čo myslím, keď poviem, že ľudia s takouto energiou snád' ani nemôžu zomrieť.

Richard Gregor

24.8.2006